

“Overheid: ruim je wetten nou eens op!”

Op 1 november jl. vond de jaarlijkse NCOG-lezing plaats van PHned, de beroepsorganisatie voor professionals in de publieke gezondheid, met als centraal onderwerp de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Paul van der Velpen, DPG regio Amsterdam-Amstelland, hield de key-note speech over de onderbenutting van de WPG en de verbeteringen die hij nodig acht om onze volksgezondheid op een hoger niveau te krijgen. Zijn nadruk lag op de taak van de overheid om te zorgen voor kwetsbare mensen: “als de overheid geen norm stelt, doet de markt het”.

Van der Velpen werd aangevuld door gezondheidsjurist Jos Dute, o.a. werkzaam bij College van de rechten van mensen. Hij bracht de interessante insteek van het recht op preventie en gezondheid vanuit mensenrechtenperspectief. In de WPG is geen beschrijving gegeven van publieke gezondheid(szorg), noch een visie op hoe we die als maatschappij kunnen en willen optimaliseren. Een mensenrechtenperspectief biedt handvatten om de overheid te houden aan haar taak om onze gezondheid te bevorderen en te beschermen. Niet alleen binnen het beleidsterrein van de gezondheidszorg, maar ook vanuit andere beleidsterreinen.

Daarna gingen enkele hoogleraren en politici uitgebreid met elkaar en met de zaal in debat over enkele stellingen. Een belangrijk thema uit de discussie was de gemeentelijke verantwoordelijkheid in de WPG. Dit maakt het mogelijk om gezondheidsbeleid beter af te stemmen op lokale wensen en behoeften. Maar dit leidt ook tot grote gemeentelijke verschillen in de mate van inzet in preventie, net als bij andere gemeentelijke zorgtaken zoals jeugdzorg of de Wmo. Gemeenten zouden meer houvast moeten krijgen om de gedecentraliseerde taken goed uit te voeren. Bovendien, betoogden sommigen, heeft de rijksoverheid, door gemeenten zo’n grote rol te geven, haar eigen verantwoordelijkheid weggeorganiseerd. Daarbij ontloopt ze haar systeemverantwoordelijkheid en laat ze zelf na om consistent gezondheidsbeleid te voeren.

Hoewel de aanwezigen onderkenden dat wetten de werkelijkheid niet maken, waren zij eensgezind in hun oproep aan de overheid om de WPG - het ‘juridische gedrocht’ (Jos Dute), de ‘klusjeswet’ (Kees van der Velden) – op te schonen, rechten en verantwoordelijkheden beter te benoemen en daarbij een brede kijk op gezondheid te hanteren.

De NCOG-lezing houdt het activistische en integrale erfgoed van de Hygiënisten levend. De NCOG, Nederlands Congres voor Openbare Gezondheidsregeling (NCOG) organiseerde sinds 1896 jaarlijks bijeenkomsten over kwesties op het terrein van de openbare gezondheidszorg. Deze organisatie is onlangs overgegaan in PHned met als voorwaarde de jaarlijkse lezing te blijven houden.

Lid worden van PHned? Dat kan: www.phned.nl